

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 22.

ANULU XXV.

Sibiu 1729 Martiu 1877.

Telegrafulu este Duminică și Joi, la fiecare două săptămâni cu adaosul Poștii — Prenumeratiunea se face în Sibiu la expediția poștii, pe afară la 3 r. poște cu bani și prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețului prenumeratiunii pentru Sibiu este pe anul 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anul 3 fl. 50. Pen-

trajecolelate părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Marea Neagră pe unu anu 8 fl. v. a. o jumătate de anul 4 fl. v. a. Pentru principitate și țări străine pe unu 12 1/2, anul 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia oară cu 7 cr. și pentru a doua oară cu 5 1/2, cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2, cr. v. a.

Brosiura politica.

„L'état roumain et la paix de l'orient. Neutralisation de la Roumanie. Par Frédéric Damé. Bucarest 1877“.

(Urmare din nr. 20.)

„Imperiul otomanu se marea în estindere și putere“, dice brosiura, trecendu la a cincea parte a sea. Vorbesce despre cum a găsit junele și vitezulu Mahomet II imperiul otomanu, cum a intratu la 1453 în Constantinopole, cum sultanulu împartiă investitură patriarhilor, Serbiia (?) platea tributulu, cum fi imperiul Trapezuntului distrus, Greciia, Bosniia, Bulgariia, Serbiia cucerite. Peninsula balcanica devenise pră strimta pentru islamismu, care se reversă în toate părțile. Inse pe atunci Rodanii ajutati de venetiani resistau în sud; Corvinu incuie drumulu spre apus; românii, cari reinnoisera (1460) tratatulu cu sublimă Porta, ocupa strimtorile Carpatilor. „Unu singuru drumu stă deschis, celu de nord-ost prin Moldaviia“. Cine împedecă pre otomani în drumulu acestă? Românii moldoveni, cari aveau în fruntea lor pe unu mare capitanu alu epocii, pre Stefanu celu mare.

„Pe data presentu la Dnistru, la Dunare, la portile Carpatilor, opunendu-se de o parte lui Mahomet II, Baiazet II, lui Soliman, Scanderbeeg, tatarilor, turcilor, de alta parte lui Ioanu Albertu, lui Matia Corvinu, polonilor și ungarilor, Stefanu, dice Edgar Quinet, eră acelă, care descuia și incuia la o'ra sea portile Europei orientali.“

„Crestinatatea i datorea salutea, și numele lui (Stefanu) turbură agoniia lui Mahomet II, cându sultanulu în o'ra sea cea de pre urma a strigatu necajitu: Eu voiamu sa cucerescu Rodulu și Italiia.“

Brosiura descrie marimea spiritului lui Stefanu și concludu ca nu i se pôte refusa titulu de „mare“; nimenea nu l'a pututu invinge si pap'a Sixtu IV în semnu de recunoscintia, l'a salutat în numele Europei, intitulându-l „Atletulu (vitezulu) lui Christosu“, (cu toate ca dupa vederile papai Stefanu a fostu schismaticu. Red.)

Luptele de un'ă jumătate de seculu au usatu puterile organismului celui tare. Renumu, gloria, putere, mórtea se grabiă a le duce pre toate în momentu. Omulu de statulu, capitanulu celu mare, patriotulu a inceput a cugetă cu ore care intristare asup'ă viitoriului. Preocupatiunile lui Mircea din orele din urma, torturau și pre Stefanu în orele sele din urma.

Rivalitățile dintre inimiile sei dela nordu i-au fostu favorabile în viația, inse puté sa vina o di cându sa se unesca cu totii spre a distruge statulu. Stefanu se turbura de ideă acestă.

O scena interesanta amintesce brosiura, petrecuta în momentele din urma a le vietiei lui Stefanu. Eră pe patulu mortiei. Medicii se sileau în zadar sa-i lungesca viația cu vre-o câte-va ore. Boiarii se aduna în câmpu sa aléga pre unulu dintre cei doi fii ai lui Stefanu. Unii erau pentru celu mai betranu, alții pentru celu mai tineru. Discordiia intrase în consiliu. Că prin o minune Stefanu respinge mórtea ce-lu imbratisiasc, dispune sa-lu duca în câmpu, demândă sa taie și aresteze pe boiarii revoltati și dupa aceste într'unu discursu, care va remanē

cea mai frumoasă pagina în istoria națiunei sele dispune sa fia lui urmatoriu celu ce va fia mai demnu de a purtă sabiia lui și de a aperi patria. Dupa ce face o privire asup'ă Europei și o gasesce în mai aceeași pusetiune, cum eră pe tempulu lui Mircea, termina cu conclusiunea ca turcii nu-si voru dá pace pâna nu voru subjuga Moldaviia. Tacerea, se dice mai departe, a cuprinsu câmpulu tumultuosu de mai nainte; vocea eroului se mai inaltia odata cu gravitate majestatica. Bogdanu fiulu lui Stefanu ingenunchiă lângă asternutul tatalui seu și ascultă vointia cea de pe urma, carea a ramasu sapata aduncu în inim'ă sea.

„Bogdane, fiulu meu, si voi socii „mei, pretenii mei, dintre toate relele „ce se revarsa asup'ă noastră alegeti „pre cele mai suportabile. Crestinatatea ne parascesc, vecinii nostri ne „amenintia independintia noastră, pre „cându pericolulu este la usi. Mergeti dreptu la inimicu și cercati a „face tocmela cu elu. Déca veti obtiené dela elu conservarea legiloru „vostre bisericesci și civile, veti face „pace onorifica. În numele interesului „patriei ve provocu a nu mai intinde „pândiele contra viforului; ve conjuru cu tota gingasiia unui parinte și frate. Inse déca sultanulu ve „dictéza conditiuni dejositoare, oh! „atunci sa nu ve indoiti nici unu minutu. Mai bine sa muriti cu spad'ă „în mâna pentru aperarea religiunei „și a libertătiei. Ori-ce aru veni sa „nu ve indoiti nici odata, ca Ddieulu „parintiloru nostri, care singuru face „minuni, va parasí armele serviloru „sei și nu va vindecă într'o di ranele „vostre, implinindu într'voi darurile „sele pentru celu mai frumosu destinu „netrecatoriu.“ Mânile lui s'au asiediatu atunci pre capulu lui Bogdanu și l'au binecuvantatu și prin elu națiunea.

A doua di Stefanu eră mortu.

Selim I s'a suitu pe tronulu sultaniloru. Passionatu pentru resbelu, plinu de gândiri de cuceriri și de dorintie dupa gloria, se pregatea de o mare espeditiune în occidentu prin Banatu spre Vien'ă.

Bogdanu a folositu ocaziunea de a realisa voia parintelui seu. Elu a oferitu sultanului, nu concursulu Moldaviei, ci neutralitatea ei. Luptele lui Stefanu probau ca puterea acestui statulu putea împedecă proiectele turcesci prin o diversiune de către ostu, pe cându armata turcesca eră reclamata întreaga la întâlnirea Dunărei cu Sav'ă. Moldaviia neutra i s'a parutu lui Selim că si Munteniia lui Baiazet o garantia pentru securitatea imperiului seu, aparându de poloni și de khanatulu din Crime'ă. Din aceste considerante a signatu tratatulu dela 1511, care cu celu dela 1391 constituie dreptulu publicu pentru statulu Romaniei.

Prin aceste două tratate s'a stabilitu o bariera între Nordu și Sudu, avantajioasă pentru occidentu și pentru orientu.

Staturile române au urmatu asiă dara cursulu lor naturalu și logicu. Mircea și Stefanu au continuatu tradițiunea lui Traianu, ei s'au aratatu demni eredi ai ideei ce a presidatu la întemeierea coloniei latine între Dunare și Carpati.

(Va urmă.)

Temendu-ne ca voru fia între cetitorii nostri, unii, caroru unele pasagie din articolulu „Magiari și Magiarismu“, publicatu în nr. 101 și 102 din an. tr. sa le dea ansa la explicatiuni diverse, ne-amu facutu atunci rezervele noastre. Credeamu ca cu atât amu satisfacutu spre a linisci și pre cei ce din esperintia, întielegemu pre susceptibili frati compatrioti magiari, scimu câtu de curendu se neliniscescu.

Cele ce au urmatu de atunci încoco inse, ne arata, ca vederile noastre n'au fostu de ajunsu spre a găci pâna unde se potu desvoltă lucrurile din caus'ă unui articulu din cele mai patriotice, în sensulu celu mai strictu alu cuventului. Patrioticu, dicemu, pentruca patriotismulu celu adevratu noi lu tienemu ca se cuprinde într'aceea, că bôl'ă, déca se ivesce, sa o spunemu mediculu, în casulu de fatia opiniunei publice, asiă cum este, pentrucă și medicin'ă sa fia cea adevrata, carea sa vindece, dara nu acoperindu cu paliative, placute la audi, se marésaran'ă și mai tare, și sa amenintie în cele din urma organismulu întregu.

Acum, dupa ce afacerea a luat dimensiunile neasteptate, tienemu ca amu face un'ă din nedreptatile, cele mai mari cându amu suprimă vocea autorului articolului din cestiune. Nedreptatea din parte-ne aru fia cu atât mai mare, cu câtu odata, o marturisimu, amu împedecat'ô, din motivulu, ca cugetămu, ca prin acestă incidentulu se va termină mai în graba.

Astadi nu mai împedecămu, și în cele de mai la vale, fără de a adauge din partene la „lamurire, și fără de a scurtă din cele ce autorulu afla cu cale a lamuri, nici bateru unu cuventu, lasămu pre autoru sa vorbesca, că celu mai competentu în judecarea și apretierea ideiloru sele.

O facemu acestă și pentrucă nici asup'ă autorului articolului din cestiune, nici asup'ă foiei noastre sa nu remana indoiele privitoare la patriotismulu, ce, vedemu ca pe nedreptu este din unele părți trasu la indoiala.

Eata ce dice autorulu articolului:

Lamurire.

Domnule Redactoru! Pe la sferitululu anululu trecut v'amu trimisu unu articulu intitulatu „Magiari și magiarismu“, rugandu-ve sa binevoiti a-lu publică „pe raspunderea mea“ în „Teleg. Rom.“ Mi-ati facutu onorea de a-lu publică fără de amu fia pusu numele de desubt. La sferitululu articulu on. Redactiune a crediutu in sa de cuviintia a face câte-va observări, din care resulta ca ea nu e dispusa a primii raspunderea decâtu pentru o parte din ideile cuprinse în acelu articulu; o alta parte remane pre raspunderea mea, a autorului necunoscutu. Din întemplantu tocmai acestă parte a parutu atâtu de primejdioasă, încatu Inaltu Présantiia Sea Parintele Metropolitulu s'a crediutu datoriu a sfatuî prin Pastoral'ă dela 1 Ianuarie pre fiii sei în Christosu de a se feri de dens'ă și a declară, ca ideile asiediate în articu-

lulu meu „nu suntu simtiulu comunu alu poporului nostru.“

Amu fostu mahnit de acestă îngrigire cu atât mai multu, cu câtu nu eram și nici nu suntu în stare s'ô întielegu. Indata ce redactiunea si-a facutu rezervele, eră de prisosu ori-ce „desavuare“: de sine se întielegea, ca ideile suntu ale autorului și ale acolor'ă, care tienu la ele. Eră chiaru de prisosu a se scî, cine le-a aruncatu în lume. Ideile, că idei, nu cereau decâtu sa fia sustienute ori combatute. În locu inse de acestă ele au datu ocaziune la o manifestatiune politica. În urm'ă Pastoral'ei, 101 onor. cetatieni din Brasiovu, în o adresa către Inaltu Présantiia Sea Parintele Metropolitulu, se declara într'ătu câte-va adherenti ai acoloru idei „desavuate“.

Ve-ti întielege, dle Redactoru, ca scriindu articulu, „Magiari și magiarismu“, intentiunea mea nu putea fia de a provocă o vrasba între români și cu atât mai putienu de a me departă insumi și a departă pre alții de firesculu nostru povatuiitoriu. Déca amu fostu dar' mahnit de infruntările cuprinse în Pastoral'ă, cu atât mai mahnitu trebuiă sa fu, vedindu ca amu datu ocaziune pentru o aparenta neîntielegere, pre care diaristic'ă magiara, fără de a caută sa-si dea sêma despre ceea ce amu disu și ce mi se dice impropria, numai decâtu a grabitu s'ô exploateze — fără indoiala nu spre binele nostru și nu spre binele tiei, care e identicu cu alu nostru. A-si putea sa dicu, ca dupa ce crediusemu ca sêmenulu lumina, a trebuitu sa vedu resarindu întunerecu. Cu toate aceste, — positiunea mea eră pre câtu se pôte de delicata: înainte mea eră perduu'ă anonimitătiei și crepatur'ă rezervelor pre care le faceuse redactiunea; eră și nu eră de bunacuviintia sa într'în discutiune, cu deosebire fiinduca Metropolitulu a graitu.

Cetescu inse în numerulu dela 6/18 Martie alu „Teleg. Rom.“ respunsulu Inaltu Présantiei Sele la adres'ă cetatieniloru din Brasiovu. Lu cetescu și me simtu datoriu a ve rugă sa binevoiti a-mi dá locu pentru câte-va lamuriri.

În respunsu, Inaltu Présantiia Sea declara, ca indeobste admite ideile asiediate în articolulu „Magiari și magiarismu“ și arata anume „pasagiele esorbitante“, pe care se crede datoriu a le combate declarându: „ca multimea pe care se radima la noi nationalitatea si biserica simte în adeveru dimpreuna cu Inaltu Présantiia Sea si cu noi toti greutăile ce ne apasa; dar' cu privire la programulu depusu în citatele pasagie nu e de acordu cu subscriitorii adresei.“

Amu cetitu cu viua multamire acestă declaratiune, de ore-ce ea dovedesce, ca suntemu uniti într'o gândire. Pasagiele citate nu suntu decâtu conclusiuni ale premiseloru cuprinse în greutățile, pe care cu totii le simtimu; și nu remâne indoiala, ca aceia, care simtiu premisele, numai decâtu admittu și conclusiunile. Tocmai pentru aceea suntu uimitu de declaratiune. Ea vorbesce de unu „programu depusu în pasagiele citate.“ Nici odata nu amu intentionatu și nici nu intentionezu a face unu programu: scopulu meu si a ori-cărui omu fără de positiune hotarita în societate nu pôte fia decâtu sa adune materialulu, din care se voru puté alege elemente pen-

tru unu programu. Articolulu „Magiari si magiarismu“ este unu studiu obiectiv, care se marginesce a espune fapte si a areta, care sunt ori care voru trebuí sa fia urmárite loru firesci. Nu me simtu a fi sfatuitu pe románi sa faca intr'unu chipu ori intr'altu: amu espusu fapte si amu cantatu sa me lamurescu asupra urmárilor loru, prin urmare nu potu face alta pretensie decâtu sa mi se arate, ca amu espusu fapte neadeverate ori ca amu ajunsu la conclusiuni gresite. Chiaru Inaltu Preasántia Sea recunósce inse in dóue renduri, ca amu vorbitu in cunoscentia de cauza: adeca adeveru amu graitu.

Fára indoiala adeveru, cá adeveru, póta sa fia superatoru. Dar' déca voimu sa facemu odata ce-va, trebuie sa avem indrasnéla de a spune si rabdarea de a audí adeveru. Cu deosebire intre noi si magiari acést'a e datorie. Voimu ori nu voimu sa tráim in buna intielegere!? Déca voimu, atunci sa ne intielegemu: dar', spre a ne puté intielege, numai decâtu trebuie sa ne hotarim a ne spune unii altor'a ce credemu, ce voimu si ce cugetámu. Intielegu, cá vrajmasii sa fia rezervati si chiaru sa se mintia unii pe altii; noi inse, care pretindemu a nu fi decâtu prietini invrajbiti, suntemu datoru a fi sinceri.

Programele nu se facu prin diare, ci intre parame. Déca e inse vorb'a de unu programu, apoi eata-lu intr'unu cuventu: sinceritate! — Sa-lu urmámu pe acést'a fára a tiené séma de magiari.

In articolulu „Magiari si magiarismu“ nu amu statornicitu inse nici unu felu de programu.

Amu disu: „Dupa cele intemperate dela 1867 incóce ne vedemu intr'o situatiune sa nu tienemu, si nu putem tu tiené multu la Ungari'a.“ E reu! — dar' asiá este! Este o urmare firésca a fapteloru petrecute, cá noi sa nu putem tiené la Ungari'a. Indata ce amu admisu faptele, nu putemu tagadui urmarea loru decâtu din consideratiuni de precautiune.

„Dá, amu fostu si suntemu nepretini ai Ungariei pentru-ca Ungari'a ne este vrajmasia.“ Nimeni nu va puté sustiené, ca Ungari'a ne-a facutu binele, la care trebuia sa ne asteptámu; aru trebuí dar' sa paremu unu poporu parasitu de toti Dumnedieii pentru-cá lumea seriósá sa ne creaza capabili a tiené la unu lucru, care ne jignesce. . . „Noi tienemu la imperatie si tienemu pentru-ca avemu pentru-ce!“ Dá! atátu de multu tienemu la acést'a imperatie binefacátore, încátu, „déca astadi amu fi chiamati la lupta pentru Ungari'a, — care ni e vrajmasia, — amu luptá cu tóta inim'a, nu inse pentru Ungari'a, ci pentru habsburgi, nu pentru rege, ci pentru imperatul nostru!..“ Asiá este! si ca este asiá — e puterea nóstra! Ori crede cine-va, ca vre-odata poporul românú va ascultá alta porunca decâtu pe acea, cu care s'a deprinsu de unu vécu si mai bine!? Ori voiesce cine-va sa dispuie de densulu pentru Ungari'a si improtiva imperatului!? Nimeni nu va cutediá sa dica „dá!“ — Atunci tóta lumea trebuie sa fia multiamita, cându ne declarámu sustiitori ai Ungariei cá parte din imperatie. Este o jertva patriotica, de care trebuie sa fia mândri.

Dar' ce voru tóte aceste sa dica? Suntú ele unu programu? Suntu agitaciuni contr'a integritátei Ungariei? Se indémna románi a conlucrá cu cine-va contr'a cui-va? — Nimicu din tóte aceste! Se constata numai, ca in urm'a fapteloru petrecute asiá trebuie se fia; se constata, ca intre anumite impregiurári románi va trebuí sa póta fi hotaritori procederei de adia monopolisatorilor actuali ai Ungariei; se constata, ca suntemu unu poporu care voiesce a trái si a se desvoltá, unu poporu, care suferé si rabda, dar' nu uita binele si tiene minte reulu,

ce i se face. Din tóte aceste urméza unu singuru lucru: ca déca Ungari'a (adeca cei ce o representá) voiesce sa o sustienemu, sa o iubim si sa fimu gat'a a ne luptá pentru dens'a, nu are decâtu sa ne dea, ce intre impregiurári de astadi ne aru fi datu imperati'a. Léra acést'a nu e programu: este unu memento!

Amu fostu dar' jignitu vediendu, ca intre „pasagiele esorbitante“ citate in respunsulu Inaltu Présantiei Sele lipsesce urmatoriulu: „Dar' totu-déu'a suntemu gat'a a sustienea cu entusiasmu o Ungari'a, in care ni se dau conditiunile de desvoltare.“

Aceste suntú lamuririle, pre care m'amu creditu datoru a le face.

Neintielegerile, la care articolulu „Magiari si magiarismu“ a datu ocaziune, suntú numai aparente. Pastoral'a Inaltu Présantiei Sele ne redintieza ca Metropolitulu nostru voiesce se fia espresiunea „simtiului comunu alu poporului“; adres'a onor. cetatieni din Brasiovu ne incredintieza, ca románi voiescu a se grupá prelánga metropolitulu loru: centrulu nu voiesce a se isolá si massele nu voru a se departá de centrulu loru firescu, cáci indata ce centrulu s'aru isolá, elu aru trebuí sa incete a mai fi centru si indata ce massele s'aru departá, ele aru trebuí sa-se creeze unu altu centru. Acést'a este impresiunea pre care o produce intregulu incidentu in omulu cugetatoriu: suntemu si, intru cátu nu amu fi, staruim a fi uniti intr'o gandire.

Si este bine, ca tocmai eu, scriitorulu acelu articolu vinovatu, sa o constatu acést'a.

Revista política.

Diet'a Ungariei lucra din tóte puterile. Nu mai are nici dumineci nici serbatori. In duminec'a Floriloru, dupa calendariulu apusanu, s'a inceputu desbaterea generala a proiectulu ministeriului de finantie, care este unu operatu de unu imprumutu. Proiectulu s'a primitu nemodificatu a dóu'a di (luni in 26 Mart.) cu 166 voturi contr'a 74. Acel'asi proiectu va trece curendu si prin cas'a magnatorilor si dupa acést'a va intrá pusa in lucrári din caus'a serbatorilor pașilor.

In Cislaitani'a suntú convocate dietele provinciale si adeca: a Austriei de josu, a Austriei de susu, Salzburgulu, Stiriei, Carintiei, Carnioliei, Moraviei, Silesiei, Voralbergulu, Istriei, Goritiei si Gradiscei si a Triestulu si tienutu pe 5 Aprile a. c., a Bucovinei pre 11 Aprile st. n.

Campani'a diplomatica in cestiunea orientului pare a fi apropiá de sfersitu. Ignatieff a fostu primitu in 27 Martiu in audientia extraordinara de imperatulu si regele nostru in castelulu imperialu; dupa acést'a a luat parte dimpreuna cu suit'a sea la unu prandiu la curte. Adi máne vomu audí ca a plecatu preste Berlinu la Petersburgu. Déca duce Ignatieff pace séu resbelu a casa? nu scimú spune. Semnele suntú mai multu pentru celu din urma decâtu pentru cea dintáiu. Augli'a n'a subscrisu protocolulu dela care se asteptá pacea si Russi'a a refusat a se obligá la desarmare.

Intr'aceea „N. d. Allg. Ztg.“ a aflatu cu cale a face imputári franceșiloru ca ei iau mesuri militare in despartiemintele orientali, cari trecu preste trebuințele administratiunei de tóte dilele. Foile austro-ung. apara pre francesi si nu vedu in certe de cele improvisate de biru de presa din Berlinu decâtu impregiurarea ca contele Chaudordy, prin o amicitia russo-francesa, ierasi a conturbatu circuli principelui Bismarck.

„Morning Post“ din London pásiesce fórte aspru contr'a Russiei, pentru-ca acést'a din urma nu ratifica protocolulu prin care se dau garantii despre ameliorarea creștiniloru din orientu, din motivulu ca i se cere sa desarmeze ea dintáiu.

Rusii, deocamdata au inceputu a se punu in miscare spre média di si apusu. Despartieminte singuratiche de trupe suntú indreptate spre Prutu si pârțile de média di ale Bassarabiei rusesci.

Trei poduri stau gat'a pentru trecerea armatei rusesci preste Prutu.

Armata romána, cetimu, ca se tramite in mare parte a casa. Motivulu, se dice, este invasiunea rusésca, carea cu cátu va gasi románi mai putieni sub arme cu atátu mai putiene perpleșități va aduce pentru tíera. — O logica, pe carea nu o intielegemu.

Dela universitatea sasésca.

Sibiú, 25 Martie 1877.

In siedinti'a din 24 Martie (a IV a sesiunei) 'si desfasiurá, dupa autentificare dr. Protocolulu siedintiei trecute, dep. Dr. Tincu, votulu seu separatu in contr'a verificárei deputatulu cerculu Sebesiu.

Dep. Bedeus se declara in contr'a votulu separatu, sustienendu ca, nu aru fi causa destula pentru a dá unu votu separatu in cuprinsulu si in form'a votulu separatu alu dlui Dr. Tincu. Propune deci a se trece preste elu la ordinea dilei.

Presidentulu adunárei declara ca, votulu separatu nu póte formá objectu de desbatere, dar' ca nu se póte impedecá nici unu deputatu a-si desfasiurá parerile sele si a si le intari prin argumentele, cari lui i se paru mai bune. Votulu separatu fiindu prezentatu se va alaturá deci la protocolulu siedintiei.

Acestu objectu terminatu, presidentulu-comite face cunoscutu ca, comisi'a de 7, cerendu operatulu ei o precauțetare fórte matura, nu este in positie a sterne in siedinti'a de fatia operatulu seu. Presidentulu propune deci amánarea siedintieloru pâna dupa serbatori. Inainte de a se pronunția amánarea siedintieloru, aduce la cunoscentia ca oficiulu administrativu i-a facutu nisce propuneri, pre cari le recomanda adunárei spre primire, si anumitu 1) sa se alege o comisiune administrativa juridica de 11 membri, 2) o comisiune scolara de 7 membri. Adunarea administrativa juridica: Bedeus, Kapp, Siegler, Krasser, Werner, Dr. Tincu, Klockner, Roth, Schaffer, Bolesch, Arz, V. Straussenburg. In comisiunea solara se alege: Budacker, Wittstock, Maager, Teutsch, Dr. Pacurariu, Kirchner, Klein.

Cu aceste siedintiele se amana pâna in 11 Aprile st. n. □.

Corespondintia.

Reminiscintie din absolutismulu nemtescu fatia cu constitutivismulu ungurescu actuale.

Din pârțile Banatului 1/13 Mart. 1877.

Motto: „Ce tie nu-ti place altui'a nu face!“

II.

Altu casu 'mi vine in memoria, cându in anulu 1856, ier' nisce delicienti magiari suspiciunati si escortati de gendarmeria pentru furtu de cai au patit'o reu cu dlu Bezirks-Adjunctulu boemu. Bietii ómeni nu sciau vorbí nemtiésca ci numai limb'a loru materna magiara; dar' vorbiau romanesce cá si ori-care românú, de nascere, si de conversa in partile banatiene, limb'a fiindu participatiune intre negotiantii terguriloru si la ori-cari alte conveniri, — este cea romána. Cându unu némtiu are de a face cu atare magiaru ambii, numai romanesce vorbindu, se potú intielege, de-si intr'unu dialectu atátu de schimositu, cátu audiendu-i, trebuie sa ridi de densii; pronunțierea magiarulu mai este cum este, dar' cea a némtiului (schwab) e fórte ciudata; cáci densulu, unde trebuie se pronunția pe *d* aplica pe *t*,

in locu de *b*, pre *p*, pre *g* de *k* si asiá mai departe; cându are se dica „Petru este bunu vecinu“ eata asiá pronunția: „Bedru esde punu fesinu“; dar' trecendu la obiectu voiu se continuu:

La pertractarea, respectivelu ascultarea protobarea a delicuentiloru, prim'a intrebare ce li-o puse dlu incurrinte a fostu: „No Lum..... könnt ihr deutsch? bietii ómeni — firesce — facendu din umeri si uitandu-se cátra servitoriulu cancelariei, pre carele 'lu cunosceau ii disera: „mondjan a kegyelmes urnak hogy nem értjük mit kérdez németül“ la ce dlu Bezirks-Adjunctu furiosu propurse: „Ha! verfl..... R...., Ungarn seid ihr“ nici un'a nici alt'a, demandá servitoriulu se-i duca in temnitia unde sermanii remasera dreptu inchisóre preventiva 2 luni neascultati si nejudicati.

Din intemplantu, si spre norocirea incarcatiloru, siefulu, adeca pretorele erá de natiunalitate românú, vorbiá si unguresce; apoi chiaru déca nu scia unguresca, delicuentii vorbindu bine romanesce, in acést'a limba usuata se putea ori-care amplotu intielege cu densii si cu ori-care altu tieranu unguru, — numai beamterii straini nu, cari odata cu capulu nu puteau, dar' nici nu voiau sa invetie limbile poporulu usuata aici.* A fostu apoi sub sistemulu absolutismulu lui Bach si alta ordine, strictetia si acuratetia in administratiune si justitia, care se controlá cu rigóre si scrupulositate nu numai superficialu si din cându in cându, nu atunci cându respectivii amploti erau inainte avisati ci pe nesciute (unvermutheterweise) cându densii nici nu visau!

S'a intemplatú deci, ca siefulu judetiului pretorialu in celu mai strictu incognito a visitatu temnit'ele spre a se informá despre starea robiloru; aflându pre amintitii delicuenti magiari in inchisóre preventiva si cerendu deslusiri din actele ce se aflau la incurrintele respectivu, numai decâtu insusi a incurratu caus'a; máne di s'au citatu apoi proprietarii cailoru furati si ce se vedi la ascultarea aceloru proprietari si confrontarea loru cu inculpatii incarcerati? Caili n'au fostu furati ci pribegiti adeca raticiti; in confiniulu militariu care in urm'a curentatiunei, la 5 septamáni s'au aflatu; precându inculpatii au gemutu in temnitia mai 3 septamáni dupa acea nevinovati.

Investigatiunea cu confrontarea a luminatu anomal'i'a ca bietii delicuenti, fiindu numai suspiciunati pentru furtulu cailoru, din cauza ca nesciindu vorbí limb'a nemtiésca oficiósá a statulu ier' incurrintele nesciindu vorbí limb'a poporulu, nu s'au potutu intielege si estu modu densii pe nedreptulu au suferitu tortura si inchisóre nemeritata, pentru netrebničia unui deregatoriu strainu.

Casurile aceste si multe altele au iniciatu pre cei competinti si responsabili a face pasi la locurile mai inalte pentru delaturarea fatalitátiloru provenitórie din necunoscenti'a limbei poporulu, a respectiviloru amploti straini; in urm'a caror'a si a reclameloru din partea poporulu, ministeriulu ces. reg. din Vien'a a emisú cátra tóte dicasteriele si auctoritáțile administrative si judetiali inviatiuni stricte: cá „limb'a materna a poporulu sa se respecte neconditionatu si cu tóta scrupulositate nu numai fatia cu pârțile litigante, ci chiaru si cu corporatiunile, respective oficiile si antistiele comunale, preste totu in ori ce afaceri publice oficiali.“

Erá intr'adeveru o panica si perpleșitate nespusa pentru multimea de amploti boemi, nemti ori chiaru serbi si magiari, cari nu scieau limb'a romána,

*) Cunoscemu amploti straini, veniti din Césia u cari au petrecutu aici tempulu 5-6 ani in oficiu venindu in coatingere perpetua cu poporulu fára se fia invetiatu ai vorbí limb'a.

de ore ce pretorele firesce parte că român, parte inse că funcționarul superior acuratu și punctualu, numai decâtu a și introdusu resp. aplicatu acelu „*rescriptu normativu*“ ministerialu decretatoriu de respectarea limbei poporului și obligatoriu pentru ori-care amplotiatu.

Urmarea se întielege n'a pututu fi alt'a decâtu, ca toti acei amplotiati cari n'au știutu vorbi și scrie în limb'a poporului, în favorea și interesulu căruia s'a emis rescriptulu, v'ându nevrendu adeca camu de *sila bucurossu* și-au cerutu *translocarea* la dicasteriile din atari părți unde nu eră poporu de mai multe nationalități ci séu numai germanu, séu boemu, și unde nu se receracă cunoscint'a de mai multe limbi.

Introducându-se apoi în praesa acelu rescriptu, marturisescu ca eră de minune bine; căci locurile funcționarilor streini le-au ocupatu acei cari scieau limb'a poporului. Se fi-ti vedutu stim. cetitori cătu de bine și frumosu mergeau trebile, cătu de în graba au disparutu și incetatu fatalitățile, cu ce acuratetia se mantien Rescriptulu, cu căta scrupulositate se respectă limb'a poporului în tôte usantiele administratiunei și justitiei; dar' cătu de *indestulitu și mangaiatu se simtiă bietulu poporénu*, carele în necasurile ce-lu cuplesia avendu treburi la deregatorii cu domni amplotiati și judecatori se putea întielege în limb'a loru materna.

Afacerile oficiose cu antistiele comunale că cu organele inferioari administrative prin corespundintie în limb'a poporului din respectiv'a comuna, — erau cu multu mai usiore, corecte și necomplicate decâtu sub amplotiati straini, cari — afara de limb'a oficiosa germana a statului — nu sciau nici vorbi necum scrie în alt'a.

Dupa tenorea mentionatului rescriptu normativu ministerialu, tieindu-se contu în josu de limb'a poporului, „*cea oficiosa a statului de feliu nu eră alterata*“; căci în agendele interne centrale, la tôte oficiolatele ces. reg. de statu, adeca manipulatiumea, precum și corespundintiele dela acelea oficiolate în susu cătra autoritățile supreme se usua *numai limb'a germana, că oficiosa a statului*.

Că sa me esprimu mai chiaru, amintescu: ca tôte intratele (esibitele) precum dela antistiele comunale în afaceri oficiose, asiă și celea dela *privati* în ori ce treburi administrative séu judetiarie de interesu particulariu, adreseate la oficiolatele ces. reg. se resolveau ér' numai în aceeași limba în care erau scrise; fără a se mai pretinde și traducerii în textulu limbei oficiali.

Ascultarea protocolara a părților litigante atātu în cause civile cătu și criminali se facea în limb'a materna a părților respective, numai capulu protocolului de ascultare, adeca indicarea obiectului și clausul'a de incheiere se scriă în limb'a oficiala a statului, nu inse și textulu meritorialu.

T. Mediesiu Comitatulu Bihorului în Martiu 1877.

E c h o

Jurnalului „Nagyvárad“ la „Haladunk mi is“.

În nr. 42 alu amintitului jurnal, în rubric'a noutăților se sufulcă unu „*Öreg bácsi*“ a predică în publicu rezultatulu esamenului depusu în 10 Fauru, a. c. de elevii, — de diferite nationalități și confesiuni, frecuentanti ai scôlei române gr. or. conduse de D. P. G. invetiatoriu gr. or. în Beliu.

„*Öreg bácsi*“ apare supraemotivnatu de succesulu eminente alu esamenului, și nu rezervăa nimic'a a-i dá laud'a convenienta, espunendu cu intrég'a satisfactiune, cătu de frumose, precise și repedi respunsuri dedeau elevii la tôte întrebările din obiectele

studiilor scolastice, — redică meritulu dlui P. G. carele în adeveru și este o capacitate rara între invetiatorii poporali ai patriei, încātu de asemenea individualitate noi românii potemu fi mandri.

Betrânulu fauru de noutăți deodata apare și fôrte necajitu, facendu usu de o erupțiune vulcanica contr'a subscribului că inspectoru cercnalu scolariu, pentru absentia dela esamenu, acusandu-me publiculu cu o fapta condamnabila imaginata copilaresce de „*Öreg bácsi*“ adeca: „ca eu nu potu toleră elevii de alte nationalități și confesiuni în scól'a dlui P. G. din carea cauza nu amu voitu a me presentă la esamenu, și pe dlu invetiatoriu 'lu persecutezu în continuu preparandu-me a-lu privă și de oficiu.“

Ací „*Öreg bácsi*“ arata unu curagiu escesivu din lips'a buneii cunoscintie a cestiunei, ori din lips'a bunelor informatiuni, ori chiaru din afectiune antipatica, pentruca: eu amu bucuria suprema de capacitatea dlui P. G. carele atrage asupr'a sea atentiunea individelor de alte nationalități și confesiuni, cari 'și concredu fiii docintelui nostru spre instruire și educare, și amu placere inespriabila ca scól'a noastră e frecventata de fii straini, cari acuirea în ea prin D. P. G. laptele sufletului în chipu laudabilu.

Caus'a ca nu amu participatu la esamenu, consista nu în „ur'a“ insusita mie de faurulu de noutăți, „Haladunk mi is“ ci în provocarea oficiosa din partea dlui administratoru protopopescu a me presentă în P. Susagu, pentru facerea socotiloru bisericesci din a. 1876. — Dar' sa presupunemu ca neasistintia mea la esamenu a fostu simplu lucru placulu meu, „*Öreg bácsi*“ inca nu este în dreptu a cască vilamente asupr'a mea, pentruca: eu că inspectoru cercnalu, care suntu îndreptatitu a ordină terminulu esamenelor în scólele nostre poporali, „în virtutea §. 11, lit. b) din Instructiunea consistoriala pentru inspectorii cercnali esmisa sub Nr. 1477./347. Sc. anul 1873“ nu amu defiptu esamenulu pe 10 Fauru, ci pe 14 Fauru, astfelu tienerea esamenului a fostu abusu de ordinatiunea mea, facutu nu vréu a scéi de cine.

Predicatiunea dlui „*Öreg bácsi*“ se culméza mai departe în tonu ultra modo duru, accentuându: ca spre a delude esamenulu, se pare ca amu dusu din oficiu cu mine și pre preotulu locului, „a szokásos görbe nap csinálására“. Se pôte ca corespundintele ca cotitu pe date positive cându scie, ca eu, din ôrece predilectiune îndatinata, amu amblatu speditiunea cruciata a lui Tandala, — la acestu punctu nu mai dicu alt'a, ci-lu lasu simplu, că sorgentele seu, dar' aruncandu-lu cu tóta onôrea și indignatiunea în fati'a cui l'a produsu.

Pre aceste presupusetiuni și credintie desierte se baséza „*Öreg bácsi*“ cându apăsa în consciintia sea între altele: „azonban mentesen meg az isten minden kerületet oly iskola felügyelőktől, mint erre van, különösen mint M. Z. a beéli ker. iskola felügyelője“. Acestu pasagiu e chiaru filosoficu! Acum dovedesce „*Öreg bácsi*“ ca mintea sea e fôrte expansiva, dóra ca e pusa în actiune de inspiratiune straiina, dlu corespundinte în întielepciunea sea se ocupa și de alte persône pe lâng'a a mea! bravó „*Öreg bácsi*“. D-ta consideri de stupidi pe toti inspectorii nostri cercnali, și inca quid conspectius negi consistoriului nostru capabilitatea de a-si fi potutu cunosece ómenii apti spre conducerea invetia-mentului poporalu. Hei! dle „*Öreg bácsi*“! N'asiu fi crediutu ca ai avé o gura cătu o . . . . ., éra mintea că și Pinteau!*)

*) Dice traditiunea: cumca Codru regele Athenei avea unu fidelu Pentheas, ce-lu purtá eternu (!?) cu sine, și chiaru în resboie 'lu folosea, că pre celu mai bravu soldatu, căci elu se aruncá în fati'a neamicului și-lu slutea fôrte.

Déca d-ta credi a fi omu adeverat, atunci sa nu mai vorbimu că bufnitiele.

Credu inse ca ne pricepemu de-si domnia Tá vorbesci unguresce, éra eu în limb'a mea, și rezervandu altele pe alta ocaziune ocurenda.

Zenobiu Munténu,
inspectoru de scóle alu tractulu Beliu.

Dâmu sub tóta rezerv'a cele ce urméza, neluându nici o responsabilitate, nici pentru materia nici pentru forma. Suprimendu numai unii termini cari cu tôte ca au fostu fôrte întrebuintiati în alte părți, în fói'a noastră nu potu sa aiba locu nici acum, corespundintia a remasu neschimbata.

Eata-o:

Cttulu Temes. 26/3 n. 1877.

Onorate Dle Redactoru! Din locuri positive suntu avisatu ca în comun'a B. Comlosiu (Torontalu) au isbucnit unirea va se dica din 24/3 st. n. pâna adi s'au dechiaratu de uniti 150 de suflete.

Știu ca vi cunoscuta caus'a comlosieniilor; — ôre cine este caus'a rătăcirii turmei? oile séu pastoriulu? eu încātu pricepu cu mintea mea cea cruda nu potu dice alta decâtu — pastoriulu, — căci déca venerabilulu consistoriu din Aradu eră dreptu la tóta intemplarea turm'a nu se imprasciă, — véda consistoriulu din Aradu — eu mi-amu spalatu mânilé că Pilatu, mai multu în Comlosiu nu suntu, — și pâna eu amu fostu în mijloculu poporului nu s'au intemplat asiă ce-va, — acum amu lasatu pe . . . . . protopopu și popi sa conduca poporulu nostru celu bunu și blandu și de ei totalminte maltratatu și materialminte omoritu.

De odata atātu — de alta-data mai multu — me rogu a pune în multu pretiuit'a fóiă „Tel. Rom.“ sirurile aceste ale mele spre publicare remanu

Alu d-tale plecatu
G. Balanu.

Din Bucovin'a.

(Urmare).

Déca nu se propune în scól'a reala din Siretiu limb'a româna, acést'a — dupa starea presenta a lucruriloru în Bucovin'a — nici nu ne pare ceva extraordinariu, căci acést'a scóla nu este întretienuta de fondulu bisericescu gr. or. Dar' suntemu curiosi sa scimu, de unde vine ca chiaru multi din românii dela scól'a din Cernauti nu invétia limb'a româna. Acést'a scóla se sustiene numai din fondulu gr. or. religionariu, și are conditiune a invetiă limb'a româna pre toti scolarii sei. Pe speșele fondului gr. or. s'a trimisu și unu numeru insemnatu de juni din tiéra la Vien'a spre a studiă profesur'a pentru acést'a scóla, cu scopu, că avendu scól'a destule puteri spre a se puté propune obiectele în limb'a româna, acést'a sa devie limb'a de propunere. Ast'a a fostu că conditie celu putienu în anii cei primi a infintiării scôlei susu mentionate; — dicemu în anii cei primi, căci acum'a, cându unii din românii trimisi cu acést'a intentiune la Vien'a se întorcu că profesori licentiatii în patrie, nu numai ca nu se prefera veneticiloru, dar' ei suntu astrinsi a-si caută posturi pe la alte scoli la cari nici cându nu voru mai fi în positie de a face întrebuintiare de limb'a materna; și astfelu conditiile de cari se vorbiă odinióra astadi devinu numai simple ilusiuni. — Totu asiă e și cu scól'a gr. or. gimnasiala din Sucév'a; numai cu deosebirea, ca scolarii cari nu voiau sa invetie limb'a româna, pro forma erau nevoiti a petitionă prin directoratu la consiliulu scolariu alu tierei pentru de a fi dispensati de ea. Se întielege de sine ca o astfelu de petitie în totu-déun'a eră bine veduta. Fia inse ori și cum, a fostu celu putienu o formalitate carea trebuia se o facea celu ce nu voia se invetie în limb'a tierei. Adi

insa nici acést'a nu se mai cere, căci consiliulu scolariu alu tierei a hotaritu în siedintia sea din 28 Fauru a. c. a nu se mai incomodă inca și cu astfelu de petitiuni, ci ele că unu ce nebagatu în séma sa fia supuse numai aplacidărei directoratului gim.

Lasămu inse aste ilegalități ce se petrecu pe terenulu scolasticu: le-amu adusu numai că exemple spre a aretă cum se subminéza esistintia culturai poporale române — déca se pôte se o numimu déjà asiă — chiaru pe speșele ei proprii — . . . inse cu scopu de a propagă cu atātu mai usioru cultur'a universală —! —!

Da se întielege! noi aspirămu la o perfectiune deplina, la o perfecti-onare în de comunu! trebuie deci sa delaturămu tôte obstaculele partiali cari ne impedeza realizarea scopului supremu universalu!?! Dar' bine! atunci inse fia-ne permisa întrebarea, déca avem și ómeni de ai nostri cari se conlucre la acestu planu maretiu — la acést'a prosperare a culturai universale!?!

O dá! avem, cum se nu; avem, și inca ómeni cu vadia precum directori la scoli midilocii, capitani districtuali, perfectori și scia Ddieu cum le mai suntu titulaturile tuturor acestor ómeni insemnati; inse ori și cum se fia ei se lupta mereu pentru naintarea în cultura, numai nu în cea nationala. Suntu ómeni de ai nostri, cari, devenindu la unu postu mai mare, nu numai ca nu le pasa de vatr'a pe lâng'a care a crescutu, dar' ei nici nu mai afla lucru demnu a vorbi cu copii loru în limb'a mamei! la densii în casa se usitéza limb'a germâna că cea oficiala și mai latita, că cea placuta renegatiloru; ei asuprescu pre români și li pretera pre jidani, numai déca socotu ca prin acést'a se facu placuti inaintea regimului cându vréu se devie la posturi inalte, și seracescu chiaru pre bietulu tieranu, pre fratele loru din a căru sudóre traiescu, numai déca prin acést'a 'și potu satisface stimululu loru de avaritie.

Eata deci unde stămu astadi noi românii bucovineni! Eata de unde vine ca suntemu desconsiderati din partea strainiloru. Eata de ce se calca drepturile nostre în picioré.

Sa nu ni mai fia deci cu mirare cându în Cernauti chiaru numirile stradelor cari erau scrise în limb'a româna și germâna de vr'o 2 ani încóce totu mereu se stergu de pre pareti, inlocuindu-se cu nisce table noue de feru, pe cari inse numele stradei stă numai curatu în limb'a germâna. Bietului tierénu care a invetiatu o léca de carte în limb'a sea, nu-i este cu putintia a ceti macaru numele stradei în care se afla cutarea séu cutarea cancelarie la care chiamatu fiindu vine odata în 2 séu 3 ani în capitala. Avemu inse reprezentanti români în consiliulu comunalu; dar' nici unii din domniele loru nu se mai îndura a redică vocea în favorea numiriloru vechi a stradelor în limb'a rom. Nainte de 2 ani s'a fostu înduratu dlu Iancu de Lupulu a face o întrebare în chesti'a acést'a, dar' nefindu opiniunea sea spriginita nici macaru de românii cei ce erau de fatia în siedint'a cons. com., chesti'a s'a pusu ad acta pentru de a nu se mai aduce nici cându la lumina.

Se nu ne mirămu dar' nici de aceea ca se lasa vacantu scaunulu metropolitanu aprópe 2 ani de dile. La urmările cari resulta inse din acést'a vacantia, nu ni-e permis a vorbi aci; despre astea altadata la rendulu seu.

Varietăti.

* Présanti'a Sea P. Episcopu alu Aradului Ioanu Metianu a sositu aici numai luni cu trenulu de dimini'ti'a. În aceeași di au sositu și unu numeru de membri ai consistoriului metropolitanu din diecesele sufragane și din archidieceșă.

*** (Donatiune). Inalt. ministeriu r. u. de culte si instructiune a donatu „societății transilvane pentru cunoscința țerei“ 500 fl. v. a. pentru ilustrarea anticităților si monumentelor.

*** *Tunuri noue.* Marti cu trenulu de dimineața au mai sosit 14 tunuri uchatiane, dupa cum audim cu totul pentru garnison'a din Sibiui au sosit până acum 26.

*** (Unu lasamentu frumosu). „Temp“ impartasesce mórtea unui negutiatoriu israelitu in Avignon cu numele Cremieux, care in testamentul seu a lasatu 200,000 franci pentru seracii israeliti ai cetății, 200,000 fr. pentru protestantii seraci si 200,000 fr. pentru catolicii seraci in fia-care parochie intra muros. Totu-odata a dispusu a se dá zestre de câte 1000 franci la o fata seraca isralita si alt'a catolica.

*** (Incendiu in Sibiui). In sér'a de Dumineca spre Luni in 14 a eruptu pe „Soldisii“ unu incendiu, care inse n'a mistuitu decâtu dóue sioprone, de óre-ce pompierii de aici au aflatu in apropiere apa indestula. Durere, unulu din pompieri si-a frántu unu picioru cu acésta ocaziune.

*** (Unu bastimentu curiosu). Printre curiositățile ce voru figurá la espositiunea universală dela 1878 se póte citá de pe acum in sectiunea maritima unu bastimentu ce a fostu taiatu dintr'o singura piesa intr'o bila de abanos de 15,000 chilog. Acestu bastimentu are o lungime de 7 metri, largime de 1/2 m. si 90 centimetri adencime. Escutatutu dupa planulu si sub directiunea siefului unei esplotatiuni de paduri din Guatemala, s'a taiatu cu toporul si cioplitu cu hermet'a, lucru, pentru care indigenii din Guatemala n'au rivali.

*** *Espositiunea universală din Parisu.* Dupa cum se aude s'a decisu a se institui pentru espositiunea de Parisu o delegatiune aparte, care sa represinte Austro-Ungari'a. De membri ai delegatiunii sunt denumiti: ambasadorulu conte *Wimpffen*, consululu generalu *G. de Rotschild*, contele *Zichy* si bar. *Hirsch*.

Statutele comunei Resinari

pentru conservarea si folosirea padurilor impreuna cu detorintiele economatului ei.

(Urmare.)

25. Pasiunea vitelor pe fenatiile de pe cóste este iertata numai din 14 Sept. până in 27 Maiu c. n. Cu 6 Aprilie este opritu si câmpulu de a-lu mai pasce cu vite. Cându va fi primaver'a tare tempuria se póle oprí si mai inainte.

§. 26. Nu este iertatu a taiá arbori de susu ci aprópe de fati'a pamentului cá sa nu remana trunchi (tropini) inalti.

Asemenea nu este iertatu a gáurí arbori pentru de a le detrage mustulu cá sa faca resina séu a-i beli de cóje decâtu numai in padurea cea libera de taiatu.

§. 27. A face focu la radecin'a arborilor séu in scorburi, a aprinde foile de arbori séu iérb'a in padure este cu totul opritu. Carbuni a arde se dá voia numai in taietura si din ramuri séu radecinele arborilor.

§. 28. Fiindu ca cóstele pe care se afla padurile cele devastate din giurulu comunei nóstre constau parte din pétra; é' pétr'a acést'a de se va delaturá totu taindu din tr'ens'a numai la unu locu pamentulu lipsitu de radimulu seu, se va derimá, ba la ploi indelungate póte sa inundeze comun'a jumetate, prin acést'a se decide ca numai acolo este iertatu a taiá pétr'a unde va fi tocitura asemnata de reprezentanti'a comunale.

§. 29. Totu-déun'a in lun'a lui Augustu reprezentantu comunala va

tramite din sinulu ei o comisiune de cinci care alegandu-si conducatoriu si insotita de economulu, séu de unu provisoriu va avea de a incungiurá totu teritoriulu Resinariloru. — Datorint'a acestei comisiuni este a cercetá tóte movilele (halmurile) precum si alte semne care se afla pe marginea teritoriului, a vedé in ce stare se afla padurile si cãlile ei, asemenea are de a vedé atátu in taietura data in arenda cum se observéza contractulu incheiatu cu arendatorele si câtu in taietur'a comunale.

Cum se implinescu prescisele acestoru statute.

Fia-care membru alu comisiunei va primí pentru perderea tempului pe di o desdaunare de 1 fl. v. a. din cas's'a alodiale. Comisiunea are in tempu de 3 zile sa-si implinésca missiunea é' conducatoriulu ei in siedinti'a cea dintâiu a reprezentantiiei sa raporteze despre ce au vediatu.

§. 30. Pedepsele pentru calcarea acestoru statute sunt următoarele:

1. Cine se va aflá umblandu prin padurea oprita cu securea afara de drumu in casulu I 10 cr. II, 20 cr. si III 40 cr.

2. Cine va taiá lemne in padurea oprita, pe lângá confiscarea lemneloru pe care elu cu spelele proprii are sa le duca in curtea comunala, in casulu I, 50 cr. II 2 fl., III 4 fl.

3. Pedéps'a ast'a indoita se va pune pe acel'a care va taiá numai arbore (lemn) fia câtu de micu de pe cóstele din giurulu comunei cum este de pe fati'a Cetatiuei, de pe fati'a Costei Boaci si de pe la fantân'a varului peste riu séu din Salciile plantate dealungulu cãlei cátra Sibiui séu din acelea care se voru plantá de comuna in alte locuri.

4. Cine va taiá crace de stejaru in dumbrava séu din alte locuri pe lângá confiscarea lemneloru pe care pe spelele proprii are sa le duca la curtea comunala, in casulu I 1 fl., II 2 fl., III 3 fl.

5. Cine va taiá unu stejariu mare verde din dumbrava séu din alte locuri pe lângá ducerea lui in curtea comunale, in casulu I 5 fl., II 8 fl. si III 12 fl. Unulu micu I 1 fl. II 2 si III 3 fl.

6. Cine va taiá unu stejaru mare uscatu pe lângá ducerea lui in curtea comunale in casulu I 2 fl. II 5 fl. si III 8 fl. Unulu micu in casulu I 50 cr. II 1 fl. III 2 fl.

7. Cine va aduce lemne din padurea libera de taiatu fia si din fenatiulu seu in di oprita séu nópte

a) cu calulu in casulu I 40 cr. II 1 fl. III 2 fl.

b) cu carulu in casulu I 2 fl. II 3 fl. III 5 fl.

c) cu trupulu in casulu I 20 cr. II 40 cr. III 60 cr.

d) cu vite mai multe decâtu este prescisu de tóta vit'a in casulu I 1 fl. II 2 fl. III 3 fl.

8. Acésta pedéps'a are sa se puna si pre acei'a cari taia ori tragu bârne in dile oprite din bradetu séu facu siruri de lemne (stengini) in padure.

9. Cine va aduce lemne din padurea oprita.

a) cu calulu séu asinulu in casulu I 2 fl. II 3 fl. III 4 fl.

b) cu carulu in casulu I 5 fl. II 10 fl. III 15 fl.

c) cu trupulu in casulu I 1 fl. II 2 fl. III 3 fl.

10. Cine gauresce bradi in padurea oprita cá se adune resina séu belesce arborii de cóje de totu arbore in casulu I 50 cr. II 1 fl. III 2 fl.

11. Cine va arde carbuni in padurea oprita in casulu I 50 cr. II 1 fl. III 2 fl.

12. Cine va pune focu in scorburile arborilor séu in foile loru va aprinde iérb'a séu va face focu la radacin'a arboriloru prelánga daun'a facuta in casulu I 5 fl. II 10 fl. III 15 fl.

Ivindu-se crim'a punerei de focu sa se arete tribunalulu criminalu spre ceretare si spre pedepsire.

13. Cine va taiá arborii cei destinati de semintie de fiesce-care in casulu I 3 fl. II 5 fl. III 10 fl.

14. Cine va aduná ghinde inainte de ce se concede culegerea ei, prelánga confiscare in casulu I 10 cr. II 20 cr. III 30 cr.

15. Cine va taiá piétra in locu ne asemnatu de reprezentanti'a comunale in casulu I 1 fl. II 2 fl. III 5 fl.

16. Cine va pasce vite in padurea oprita séu in fenatie oprite, afara de daun'a facuta, pentru fiesce-care

a) óie in casulu I 2 cr. II 5 cr. III 10 cr.

b) capra in casulu I 10 cr. II 20 cr. III 30 cr.

c) vaca séu bou bibolu in casulu I 30 cr. II 50 cr. III 60 cr.

d) calu séu asinu in casulu I 50 cr. II 1 fl. III 2 fl.

17. Pedepsele aceste indoite se voru pune pre acei'a cari voru pasce vitele pre cóstele din giurulu comunei sub positiunea 3 specificate séu in dumbrava ori in paduri de curendu taiate.

§ 31. Pedepsele banale care nu se voru putea incasá din caus'a miseriei (seraciei) sunt de a se schimbá in arestu computandu-se 24 óre pentru unu florinu.

§ 32. De detorint'a economatului se tiene a ingrigí si de celelalte obiecte care facu proprietatea comunei: de casele si curtile comunale, de pasiunile de taurii ei, de puscile de apa si incaperile loru, de curtógele de focu, de fontánile publice, de poduri si de cãli, asemenea are de a padi atátu câmpulu câtu si fenatiile particulariloru de pre teritoriulu Resinariloru de daun'a ce se aru putea nasce prin ómeni séu animale.

§ 33. Un'a comisiune de doi trimisa din partea reprezentatiiei comunale insotita cu economulu la intrarea acestui'a in deregatorie, are de a compune unu inventariu despre tóte susu numitele obiecte comunale impreuna cu recuisitele de lucru cum suntu: sapóie, lopeti, róbe, mese, scaune, mesuri, lampe, candelabre, cârti, ladi, castene, lemne cioplite séu necioplite si altele, insemnandu starea in care se afla aceste obiecte si recuisite. Acestu inventariu subscrisu de toti trei membri este de a se pastrá in cas'a alodiale.

§. 34. Ivindu-se lipse la susu numitele obiecte comunale detoria economului este numai decâtu a le aretá primariei locale si totu odata a propune repararea loru. Reparári cari nu iérta amenaroca cum suntu gauri la poduri are numai decâtu economulu prin organele sele ale repará si apoi a face aretare primariei.

§. 35. La casu ca primari'a locale reparárele propuse de economulu se nu le considere, detorint'a lui este a aretá scaderile reprezentantiiei comunale, nefacându inse nici ast'a de ajunsu

a aduce intemplantia la cunoscința in-spectorului cercuale. (Szolgabiró).

§. 36. Tóte lucrările comunale ordinate prin primari'a locale fia acele zidiri nóue séu reparári, economulu este detoriu a le pri-eghiá si a vedé cá sa se faca cu materialu bunu trainice si amesuratu concluseroru aduse de reprezentanti'a comunale.

§. 37. Totu-déun'a cându se schimba economulu o comisiune totu in modulu de susu compusa are de a revedé inventariulu si obiectele comunale schimbările facute a le insemná intr'ensulu iér' recuisitele primite a le predá noului economu alesu dupa ce s'au petrecutu in inventariulu celu nou. Recuisitdle care lipsescu este economulu detoriu a pune altele in locu; iér' inventarele cele vechi suntu de a se pastrá in archivulu primariei.

(Va urmá.)

Burs'a de Vien'a.

Din 16/28 Martiu 1877.

Metalicele 5%	63 95
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	68 05
Imprumutulu de statu din 1860	109 80
Actiuni de banca	817
Actiuni de creditu	153 30
Argintu	109 50
Galbiu	5 74
Napoleonu d'auru (poli)	9 77 1/2
Valu'a nóua imperiale germána	60 20

Nr. 14.

Edictu.

Mari'a Georgiu Radu din Hermanu, care de 21 ani parasí cu necredintia pre legiuitulu ei barbatu Georgiu I. Gocimanu din Brasiovu, se citéza prin acést'a, cá in terminu de unu anu de dile sa se prezenteze inaintea subrisului scaunu protopopescu, cáci la din contra procesulu matrimonialu asupra-i pornitu dela 13 Ianuariu a. c. se va decide si in absentia densei.

Scaunulu ppsescu gr. or. alu Brasiovului II.

Brasiovu, in 21 Ianuariu 1877.

Ioanu Petricu m/p. protopopu.

2—3

Edictu.

Ioanu Ioanu Tulbure din Brasiovu carele mai bine de siese ani au parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea socia Elen'a Ioanu Popovicu totu din Brasiovu, fára a se scí nici pána astadi loculu ubicatiunei lui, se citéza prin acést'a, cá in terminu de unu anu de dile sa se prezenteze la scaunulu protopresbiterale mai josu subscrisu, cáci la din contra procesulu divortialu incaminatu de soci'a lui se va pertractá si decide si in absentia lui

Brasiovu 9 Fauru 1877.

Oficiulu ppresbiteralu gr. or. I-iu alu Brasiovului.

Ioan Baracu, protop.

3—3

Anunciu pentru sântele bisericici.

Lumini fórté eftine

de céra curata

albe si colorate in cuantitati mari si mici, se afla in fabric'a de lumini de céra a lui

Ioanu Farcasiu,

piati'a mica lângá bolt'a comerciantului Gligoru in Sibiui.

2—2

Proiectu de REGULAMENTU

pentru Seminariulu teologicu si pedagogicu „Andrei-énu“ alu archidiecesei ortodocse romane din Transilvania.

Seminariulu andrei-énu stá din o sectiune teologica si un'a pedagogica, avendu fia-care sectiune câte trei cursuri anuali.

In sectiunea teologica se pregatescu tineri pentru carier'a preotiésca, éra in sectiunea pedagogica se pregatescu tineri pentru carier'a de invetiatoriu in scólele primari séu poporale din archidiecea Transilvaniei.

Limb'a de invetiamentu in tóte cursurile este cea romana.

Patronulu seminariului este Santulu Marele Martiru Nichit'a Romanulu.

Sectiunea I.

INVETIAMENTULU.

I. Planulu de invetiamentu.

A.

§. 1.

In cursulu teologicu I.

1. *Introductiune in teologia*, cuprindiendu notiuni despre religione in generalu si despre religionea crestina in specialu, precum si despre bazele religionei crestine; in fine enciclopedi'a si metodologi'a studiiloru teologice (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

2. *Insagogi'a séu introductiunea in cartile Testamentului vechiu si nou* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

3. *Patrologi'a si patristic'a* (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

4. *Ermeneutic'a* (in 2 semestre cáta 2 óre pe septemana).

5. *Istori'a bisericesca generala si a bisericei romane in specialu* (in 2 semestre câte 6 óre pe septemana).

6. *Logic'a si Psihologi'a* (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

7. *Limb'a si literatur'a romana* (in 2 semestre câte 1 óra pe septemana).

8. *Zootehni'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

9. *Cantarile bisericesci si tipiculu* (in 2 semestre câte 6 óre pe septemana).

§. 2.

In cursulu teologicu II.

1. *Teologi'a dogmatica* a bisericei ortodocse in legatura cu teologi'a comparativa séu apologetica (in 2 semestre câte 6 óre pe septemana).

2. *Teologi'a morala* (in 2 semestre câte 6 óre pe septemana).

3. *Esseges'a cartiloru mai insemnate din Testamentulu vechiu dupa testulu celoru *Sieptedeci si doi* si din Testamentulu nou dupa testulu originalu* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

4. *Limb'a si literatur'a romana* (in 2 semestre câte 1 óra pe septemana).

P. *Didactic'a si metodic'a speciala* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

6. *Pomologi'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

7. *Cantarile bisericesci si tipiculu* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

§. 3.

In cursulu teologicu III.

1. *Dreptulu canonicu* alu bisericei greco-ortodocse si stilulu afaceriloru bisericesci oficióse (in 2 semestre câte 5 óre pe septemana).

2. *Teologi'a pastoralá* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

3. *Omiletic'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

4. *Catichetic'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

5. *Liturgic'a* (in 1 semestru câte 2 óre pe septemana).

6. *Limb'a si literatur'a romana* (in 2 semestre câte 1 óra pe septemana).

7. *Pedagogi'a generala* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

8. *Plantologi'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

9. *Cantarile bisericesci si tipiculu* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

B.

§. 4.

In cursulu pedagogicu I.

1. *Doctrin'a religiunei* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana). Istori'a bisericesca.

2. *Limb'a materna* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

a) *Gramatic'a romana* partea formaria; ortografi'a, analisarea constructiunei simple.

b) Cetirea si explicatiunea pieselor mai usióre din cartea de lectura, si deprinderea in espunerea logica a cuprinsului aceloru piese.

c) *Stilistic'a* si operate scripturistice, dupa modelulu pieselor din cartea de lectura.

3. *Gramatic'a magiara si germana* partea formaria (in 2 semestre fia-care câte 2 óre pe septemana).

4. *Geografi'a si istori'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

a) Cunoscinti'a globului, a continenteloru si a mǎriloru, in specialu conosciuti'a Asiei, Africei, Americi si Australiei.

b) Biografi istorice din evulu anticu cu deosebire din istori'a Greciloru si a Romaniloru.

5. *Matematic'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

a) Sistemulu decadicu si operatiunile cu intregi si fractiuni.

b) din Geometria: Planimetri'a.

6. *Istori'a naturala* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana). Mineralogi'a si Botanic'a.

7. *Pedagogi'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana). Antropologi'a si anume fisiologi'a si psihologi'a.

8. *Cantulu* (in 2 semestre câte 6 óre pe septemana).

9. *Desemnulu si caligrafi'a* (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

10. *Gimnastic'a* (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

§. 5.

In cursulu pedagogicu II.

1. *Doctrin'a religiunei* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana). Marturisirea ortodocsa.

2. *Limb'a materna* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

a) Constructiunea compusa si contrasa, formarea cuvinteloru, repetitiunea partei I a gramaticei.

b) Cetirea si explicatiunea pieselor mai grele din cartea de lectura si deprinderea in facerea de escerpte si declamare.

c) *Stilistic'a* si operate scripturistice din viéti'a practica.

3. *Gramatic'a magiara si germana* partea sintactica (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

4. *Geografi'a si istori'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana):

a) Geografi'a speciala a Europei afora de a statului Austro-ungaru.

b) Istori'a universale cu considerarea evenimenteloru mai memorabile.

5. *Matematic'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana):

a) Continuarea operatiuniloru cu frangeri vulgari si diecemali.

b) Din Geometria: Stereometri'a.

6. *Istori'a naturala* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana). Zoologi'a si Zootehni'a, apoi Pomologi'a.

7. *Pedagogi'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana). Didactic'a si metodic'a speciala.

8. *Cantu* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

9. *Desemnulu si caligrafi'a* (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

10. *Gimnastic'a* (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

§. 6.

In cursulu pedagogicu III.

1. *Doctrin'a religiunei* (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana). Repetirea penseloru din cursurile premergatórie, si metodic'a speciala a invetiamentului religiunei in scólele primare.

2. *Limb'a materna* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana). Repetitiuni din gramatica, cetirea si analisarea pieselor mai alese din literatur'a nationala, deprinderea in facerea de dispositiuni pentru felurite operate scripturistice, si metodic'a speciala a invetiamentului din limb'a materna in scólele primare.

3. *Gramatic'a germana si magiara* preste totu (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

4. *Geografi'a si istori'a* dimpreuna cu constitutiunea patriei si metodic'a speciala a invetiamentului din istoria si geografia in scólele primare (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

5. *Matematic'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana): repetirea penseloru din cursurile premergatórie, sistemulu metricu, computulu prin conclusiune si metodic'a speciala a invetiamentului din computu in scólele primare.

6. *Fisic'a* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana), prelunga fisica repetirea istoriei naturalu, plantologi'a si metodic'a speciala a invetiamentului din sciintiele naturalu in scólele primare.

7. *Pedagogi'a* universalá si repetirea didacticei si metodicei speciali, impreunata cea din urma cu ospitari si deprinderi intru darea de prelectiuni in scóla practica (scóla de modelu) de lenga institutu (in 2 semestre câte 5 óre pe septemana).

8. *Cantulu* (in 2 semestre câte 3 óre pe septemana).

9. *Desemnulu si caligrafi'a* (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

10. *Gimnastic'a* (in 2 semestre câte 2 óre pe septemana).

II. Midilócele de invetiamentu.

§. 7.

Afara de manualele de scóla, cari trebuie se le aiba fia care elevu, seminariulu are o biblioteca propria, colectiuni de obiecte si aparate necesarie de invetiamentu.

§. 8.

Bibliotec'a seminariála precum si colectiunile de lipsa ale obiecteloru si aparateloru de in-

vetiamentu se sustieniu si se inmultiescu din urmatóriele venite:

- a) contribuiri la inscriere de câte 2 fl. din partea fia-carui elevu odata pentru totu déun'a (vedi §. 22.)
- b) Din tacsele atestatoru, pentru cari la estradare se vá solví 50 cr.
- c) Afara de ace'a corpulu profesorulu vá face din anu in anu consistoriului archidiecesanu propunerile sale, pentru a se luá in bugetulu anualu anumite sume de bani pentru inmultirea bibliotecei si acuirarea obiectelor si aparatelor de invetiamentu necesarie.

§. 9.

Banii destinati pe sém'a bibliotecei si pentru acuirarea obiectelor de lipsa se administréza de directorulu seminarialu.

§. 10.

Intrebuintiarea acestoru bani se face conformu decisiunilor corpulu profesorulu. Se va luá privire pentru biblioteca a se procurá mai alesu carti din ramulu teologicu si pedagogicu, de cari an mai mare lipsa profesorii si elevii institutulu seminarialu.

§. 11.

Despre banii incursi pe sém'a bibliotecei, precum si despre folosirea lor, se vá dá sém'a inaintea corpulu profesorulu cu inchiarea fia carui anu.

De asemenea se vá face unu raportu despre starea bibliotecei cu finea fia-carui anu.

§. 12.

Bibliotec'a si cele-lalte aparate stau sub grigi'a corpulu profesorulu si in prim'a linia a directorulu seminarialu.

Portarea de grigi'a preste colectiuni de obiecte si aparate de invetiamentu, ce taia in o anumita specialitate, precum suntu aparatele fizicale, mape etc. cade in detorint'a profesorulu de specialitate, fiindu respunsabilu pentru conservarea lor in buna stare.

§. 13.

Bibliotec'a seminariala este cu preferintia in folosint'a corpulu profesorulu si a elevilor institutulu seminarialu.

§. 14.

Bibliotecariulu imparte sub respunsabilitatea s'a pe fia-care septamana carti la elevii institutulu.

Pentru inlesnirea lucrarei bibliotecariulu póte se-si iá intru ajutoriu unu vice-bibliotecariu dupa a s'a buna socotintia dintre elevii institutulu.

§. 15.

Regule mai speciale pentru folosirea bibliotecei seminariali se voru aduce printr'unu regulamentu specialu de catra corpulu profesorulu.

Sectiunea II.

ELEVII

I. Primirea in institutu.

§. 16.

Primirea elevilor in sectiunea teologica se face prin senatulu bisericescu; éra primirea elevilor in sectiunea pedagogica se face prin senatulu scolariu alu consistoriului archidiecesanu.

§. 17.

Tinerii, cari aspira a fi primiti in vre-o sectiune in institutu archidiecesanu au a-si presentá suplicele instruite (§. 19) in regula pana celu multu 15 Augustu st. v., avendu a se presentá celu primitu in persóna in 1 Septembrie st. v. si a satisfacé indetoririi din §. 22.

§. 18.

In despartimentulu clericalu se primescu numai acei tineri, cari au absolvitu 8 clase gimnasiale cu succesu bunu, éra in despartimentulu pedagogicu se primescu tineri, cari au absolvitu cu succesu bunu 4 clase gimnasiale, séu 3 respective 4 reale.

Abatere dela acést'a se póte face pentru pedagogi cu mai pucine clase de pregatire numai pre langa unu esamenu de proba, care se vá face in presentia corpulu profesorulu (vedi §. 30. a).

§. 19.

Pentru primire se recere, cá aspirantii se produca in suplic'a scrisa de man'a propria, prelunga o scurta descriere a vietiei lor urmatóriele documente:

- a) atestatu de botezu;
- b) atestatu de scóla;
- c) atestatu medicalu despre starea sanetatii, si anume, cá nu au nice unu defectu spiritalu séu corporalulu.

§. 20.

Pentru despartimentulu clericalu se limitéza numerulu elevilor in tóte cursurile la 90.

§. 21.

Dupa primire fia-care elevu se presenta la directiunea seminariala spre immatriculare.

§. 22.

La immatriculare, care are a se face in cele de antáiu 3 dile dupa primire, vá fi detoriu fia-care elevu din ambe despartimentele a solví tacs'a de 60 fl. pe fia care anu. Afara de acést'a fia-care elevu la prim'a s'a inscriere in ori care din despartimentele seminariali vá fi detoriu a solví la directiunea seminariala, odata pentru totu-déun'a tacs'a de 2 fl. pe sém'a bibliotecei seminariali. (§. 8.)

§. 23.

Nici unu elevu nu póte in acelasiu tempu frecuentá si alte institute de invetiamentu.

§. 24.

Anulu scolariu se incepe cu 1 Septembrie stilulu vechiu si tiene pana in 30 Inniu; se imparte in 2 semestre, dintre cari semestrulu primu duréza pana la ultim'a Ianuariu.

§. 25.

Fia-care elevu numai pana atuncea se socotesce in numerulu clericiloru respective alu pedagogiloru; prim urmare numai pana atunci se bucura de beneficiile institutulu, pana candu corespunde cu portarea s'a legiloru sustatatorie si prin diligintia chiamarei sale.

II. Locuintia si victulu eleviloru.

§. 26.

La toti elevii institutulu atatu din sectiunea teologica, catu si pedagogica, se dá quartiru comunu si victu preste totu anulu, fara a plati altu ceva decâtu tacs'a prevediuta in §. 22 alu acestui regulamentu.

III. Esamenile.

§. 27.

La finea fia-carui semestru se facu esamene publice in fia-care cursu atátu cu elevii despartimentulu clericalu, catu si cu elevii despartimentulu pedagogicu, cu finea semestrulu din studiele semestrali, ér' cu finea anulu din studiele anuali.

§. 28.

Ordinea esameniloru se staveresce prin corpulu profesorulu si se publica celu pucinu cu 8 dile inainte de inceperea lor.

§. 29.

Esamenile publice le facu elevii din sectiunea teologica verbalu, eventualminté si scripturistice; ér' elevii din sectiunea pedagogica atátu verbalu, catu si in scrisu.

§. 30.

Afara de esamenile publice mai suntu:

- a) Esamene de primire in institutu pedagogicu (vedi §. 18).
- b) Esamene supletorie, cari indeplinescu esamenile publice pentru elevii impededati prin morbu séu alte ori-care impregiurari grave dela depunerea esamenulu publicu.
- c) Esamene de repetitiune pentru elevi, cari repetiescu esamenu cu scopu de a-si emendá calcululu.

La repetirea esamenulu se admitu numai acei elevi, cari din unu singuru studiu au obtienutu calcululu reu; ér' elevii cu clasa rea din mai multe studii, precum si acei'a, cari au caditu la esamenu de repetitiune, se constringu a repeti anulu.

§. 31.

Intrabarile de esamenu se punu de catra profesorulu, care a propusu obiectulu respectivu.

§. 32.

Calculi de clasificatiune suntu:

- a) din moralitate:
    1. deplinu corespundietoriu,
    2. corespundietoriu,
    3. necorespundietoriu;
  - b) din diligintia:
    1. deplinu indestulitoriu,
    2. indestulitoriu,
    3. neindestulitoriu;
  - c) din studiele singuratice:
    1. fórté bine,
    2. bine,
    3. indestulitoriu,
    4. neindestulitoriu.
- Clasa generala nu se dá.

§. 33.

Esamenu de repetitiune si supletoricu se face prin profesorulu de studiu, fiindu presentu directorulu seminarialu.

§. 34.

Pentru esamenu de repetitiune fia-care elevu vá fi detoriu a solví sum'a de 5 fl.; acést'a tacs'a se platesce si pentru esamenu supletoricu, déca elevulu din vin'a s'a nu sa presentatu la esamenu ordinariu, dela cari tacse nunai in casuri extraordinari pentru seracia notorica se dispenséza prin corpulu profesorulu.

§. 35.

Tacsele esameniloru de repetitiune séu supletorice se incasséza prin directiunea seminariala, din care tacs'a se dá pe sém'a bibliotecei 10%.

§. 36.

Clasificatiunea despre sporiulu in studii aratatu din partea fia-carui elevu se staveresce definitivu din obiectele anuali la finea anulu prin corpulu profesorulu intr'unitu in conferintia; éra pentru obiectele semestrali se staveresce indata dupa incheierea semestrulu.

§. 37.

Elevii, cari au reportatu calculu reu si dupa repetirea unu anu, nu li se permite a repeté inca odata, ci se privescu cá dimisi din institutu.

§. 38.

Atestate se estradau pentru fia-care anu; séu dupa absolvire se estradau atestate pentru toti anii de studii, cei'a ce servesce cá absolutoriu.

§. 39.

Formulariele de atestate pentru teologi voru contiené prelunga not'a despre portarea morala si diligintia doue grupe de obiecte ale invetiamentulu. In grup'a antáiu se cuprindu tóte obiectele teologice conformu planulu de invetiamentu (vedi §§. 1, 2 si 3); eara in grup'a a dou'a se cuprindu obiectele pedagogice, spre a se poté insemná sporiulu facutu, déca vre-unu clericu a ascultatulu si studii pedagogice.

Formulariele de atestate pentru pedagogi voru cuprinde prelunga not'a despre portarea morala si diligintia: tóte obiectele pedagogice conformu planulu de invetiamentu (vedi §§. 4, 5, 6).

§. 40.

Atestatele se provedu cu timbrulu recerutu prin lege, se subscriu de directorulu, de toti profesorii, cari propnu studiile cuprinse in atestatu si se provedu cu sigilulu seminarialu. Pentru estradarea atestatoru se incasséza prin directorulu seminarialu 50 cr. (§. 8. lit. b.)

IV. Feriile.

§. 41.

- Cá timpu de ferii se socotesce;
- a) Lunele de véra Iulia si Augustu.
  - b) La nascerea Domnului Christosu 6 dile.
  - c) Intre semestre 5 dile.
  - d) La pasci 10 dile.
  - e) Mercurea si Sambat'a dupa amédi.

Cu privire la feriele atinse sub punctele b), c), d), e) se observa, cá elevii nu suntu dispensati dela detorintele lor de biserica, precum se va aflá de trebuintia a se normá prin concludé speciali in conferintia profesorala.

V. Ordine disciplinaria.

§. 42.

Fia-care elevu este detoriu a cercetá scóla si biserica regulatu in timpulu prescrisu.

§. 43.

Conferința profesorală ordinară din fiecare lună trage seama despre cercetarea regulată a școlii și a bisericii din partea elevilor.

Dacă se constată, că vr' un elev nu frecventă regulat școala și biserica, este datoria profesorilor a admoniți pe cei neglijenți; neîndreptându-se elevul neglijent în urm'a admonițiunii se va arăta corpului profesoralu intrunit în conferință, care va decide a se admoniți de nou său prin directorul său înainte întregului corp profesoralu. Neglijerea școlii și a bisericii, și anumitu neglijerea a 20 de ore pe semestru fara cauză, trage după sine pierderea anului școlar.

Deci fiecare elev fiind împedat prin cauze grave, precum morbu, de a cerceta școala și biserica, este datorie a face acest'a prin cineva cunoscutu directorului, ier' acest'a profesorilor respectivi.

§. 44.

După referințele civile, precum ar' fi faptele punibile civile, stau elevii seminarului sub legile și dregatoriile civile comune. În privința portării lor morale înse, a portării lor față de profesori și institutu, stau sub legile speciali seminariali și sub regulile disciplinare date prin organele bisericesti de supra inspecțiune.

§. 45.

Dela elevii institutului archidieceșanu se ascăpta întru tôte o portare cuviințoasă; cine va urmă din contra, cine va conturbă pacea și ordinea seminarială, cine va strică ceva din apartinențele, utensiliile de învățamentu, cine prin o portare immorală va produce vr' un scandalu, cine va vetemă pre superiorii sei, pre profesorii și colegii sei, se va trage la răspundere, — pedepsindu-se după măsur'a vinei sale.

§. 46.

Elevii institutului seminarialu în totalitatea lor nu se privescu că o corporațiune; de aceea nici nu potu exerciți drepturi, cari competu numai corporațiilor lor: ei nu potu țiené adunari său a fi reprezentați în afara că corporațiilor; potu înse sub priveghierea corpului profesoralu formă societăți de lectură, de cantu etc., potu țiené adunari în localitățile seminariali de prelegeri ocupându-se cu obiecte ce privescu calificatiunea lor în studii; și despre acestea trebuie totu-deaun'a incunoscintiata directiunea seminarială.

§. 47.

Rogările privitoare la deosebitele trebuințe și plansurile potu elevii se si-le înainteze la directiunea seminarială în scrisu său verbalu după natur'a obiectului. Asupr'a acestor'a decide conferința profesorală, dela carea este eschis recursulu la consistoriulu archidieceșanu, dacă nu se asternu actele din oficiu.

Nu este ertatu înse nici unui elevu, cu ocolirea corporațiilor legale a se adresă la corporațiuni și persoane străine și necompetente, nu este ertatu a recură sarindu instanțele ordinare, cu atât mai puțin a esă în publicitate cu plansurile sale.

§. 48.

Regule de casă se voru staveri printr'unu regulamentu specialu.

§. 49.

Pedepse graduate se staverescu următoarele:

1. Admonițiune prin profesor.
2. Admonițiune prin directorulu.
3. Admonițiune înaintea corpului profesoralu și înștiințare protocolară la consistoriulu archidieceșanu, ceea-ce trage după sine calculu reu de moralitate și de diligență.
4. Detragerea din victu pentru unu timpu ore-care.
5. Amenințarea cu eschiderea din institutu (consilium abeundi).
6. Eschiderea din institutu pe unu anu.
7. Eliminarea din institutu pentru totu-deaun'a.

§. 50.

La aplicarea pedepselor se iă în privire și se socotescu că agravatorie pedepsele ce au premersu. De aceea directorulu seminarialu va țiené totu-deaun'a în eșdientia pedepsele disciplinare aplicate asupra unui său altui elevu.

§. 51.

Afara de cele enumerate specialu este datoria fiecărui profesor a pasi cu tôte auctoritatea sa, că elevii institutului archidieceșanu se folosésca timpul spre calificatiunea lor; mai departe fiecare profesor este datorie cu sfatul sau binevoitoriu față de elevii și cu spiritul de iubire și colegialitate față de ceilalți profesori a contribui pentru sustinerea bunei ordine și disciplinei seminariali.

§. 52.

Alte afaceri de natura mai specială privitoare la seminarulu archidieceșanu se regulăza prin concluse aduse prin conferința profesorală și aprobate de consistoriulu archidieceșanu.

Secțiunea III.

I. Profesorii și directorulu.

§. 53.

Profesorii seminarului teologicu și pedagogicu sunt: a) *ordinari*, dacă au depus esamenulu prescrișu în regulamentulu din an. 1875; b) *extraordinari*, dacă instruăza numai în obiecte tehnice, și c) *suplenti*, cari sunt denumiți de profesori fora a fi depus esamenulu prescrișu pentru profesori. Suplenti după depunerea esamenului prescrișu devinu profesori ordinari. În fine pentru exercitiile religioșe se institue în institutu și unu spiritualu.

§. 54.

Obiectele de învățamentu pentru secțiunea teologică se propun prin patru profesori, er' cele pentru secțiunea pedagogică, luandu afora cele tehnice, prin trei profesori conformu §-lui precedentu.

§. 55.

Nici unu profesor ordinariu său suplentu nu se pôte ocupa și cu alte oficii definitiv sistemisate și beneficiate.

§. 56.

Salariile profesoralu se staverescu precum urmăza:

1. Fiecare profesor va avé:
  - a) salariulu anual la începutu de 800 fl.;
  - b) bani de cartiriu în cei de antaiu cinci ani de servitiu 150 fl., er' după servitiu de cinci ani 200 fl.;
  - c) totu la cinci ani de servitiu continuu se înmultiesce salariulu cu 100 fl.
2. Directorulu primesce prelunga salariulu profesoralu augmentatu cu cuincuenalele cei competu, și o remuneratiune de 300 fl., cartiriu liberu în localulu seminarialu și lemne de încălțitu.
3. Profesorilor de desen și de gimnastică li se voru votă remuneratiuni după împregiurari.

§. 57.

Consistoriulu archidieceșanu, după ascultarea parerei corpului profesoralu, denumesce dintre profesorii secțiunii teologice pre unu profesor de directoru, er' în casu de împedare-lu substitue celu mai vechiu profesor în servitiu.

§. 58.

Directorulu are a propune 8—10 ore pe septemana, profesorii secțiunii teologice sunt obligati a propune dela 14—16 ore pe septemana, er' cei pentru secțiunea pedagogică 18—20 ore. Numai în casu de supliniri pe timpu mai scurtu se potu îndetoră profesorii și la mai multe ore; nici în unu casu înse numerulu orelor se nu trăca pentru directoru preste 12, pentru profesorii secțiunii teologice preste 18 și pentru profesorii secțiunii pedagogice preste 22.

§. 59.

Unu profesor din secțiunea teologică nu se pôte îndetoră a propune decâtu numai done studii principali de învățamentu, er' restulu orelor se suplinese din studiile secundare teologice, eventualu și din cele pedagogice, avendu în vedere, că toti profesorii se fia în aceeași măsură înscarinati cu ore de prelegere.

§. 60.

La distribuirea obiectelor de învățamentu între profesori se se considere specialitatea fiecărui și după potința aplecare lor catra respectivele obiecte.

Profesorulu, care propune studiulu peda-

gogic, conduce și școl'a practică de lăngă secțiunea pedagogică.

§. 61.

În fruntea institutului stă unu directoru, care împreună cu ceilalți profesori constituie corpulu profesoralu alu seminarului teologicu și pedagogicu.

§. 62.

Conducerea imediată a seminarului se conduce directorulu, caru'a-i stă întru ajutoriu în privința acest'a conferința profesorală parte consultandu, parte decidendu.

§. 63.

Drepturile și datoriile directorului.

Directorulu are în prim'a linia a se îngriji de conducerea imediată a institutului și e responsabilu pentru prosperitatea lui în respectu științificu și disciplinariu.

Elu reprezintă institutu în afara și îngriješce de corespundența cu autoritățile mai înalte, precum și de executarea dispozițiilor legale și ordinațiilor mai înalte.

Directorulu e îndetoratu a țiené în continuu în eșdientia starea institutului întregu, cu deosebire în respectulu disciplinei și alu învățamentului, și a veghiă în secțiunea teologică asupra genuinității și a unității învățamentului, er' în secțiunea pedagogică asupra cursului pedagogicu uniform alu instruciunii.

§. 64.

În specialu se îndetorăza directorulu:

1. a conchiemă conferințele lunare ordinare și extraordinare, cele în primele 4 zile ale fiecărei luni, cestele după trebuința; — a presiedé în ele și a enunță deciziunile aduse cu majoritate de voturi;
2. a se îngriji de timpuriu pentru procurarea mijlocelor necesari de învățamentu;
3. a ospită la cantari și a raportă la conferințele lunare despre cele observate;
4. a staru, că anulu școlasticu să se încépa și să se finésca la termenele prescrișe în acestu regulamentu (§. 24);
5. a dispune unu aranjamentu potrivit în sala cea mai spațioasă pentru ținerea esamenelor prescrișe;
6. a incunoscintiă pre parinti despre conduită necorespundențoasă și sporiulu nemulțumitoriu alu elevilor institutului;
7. a asterne în restempu de 4 zile dela ziua ținerei conferinței protocolulu conferințelor cu acuzele lui consistoriului archidieceșanu spre reviziune;
8. a pune numai de cătu în lucrare deciziunile corpului profesoralu privitoare la disciplină și moralitate, er' cele de reforme, de eliminari din institutu ale execută numai după aprobarea consistoriului archidieceșanu;
9. a priveghia, că profesorii și spiritualulu se-si împlinésca cu acuratețea chiamarea lor;
10. a țiené în buna ordine archivulu institutului;
11. La casu de împedare în oficiu a se substitui prin celu mai vechiu profesor în oficiu (§. 58);
12. a dispune suplinirea profesorului împedat pe timpu de 6 zile în activitatea sa profesorală, er' candu absentarea profesorului ar' dură timpu mai îndelungatu, a recercă pre consistoriu, pentru că acest'a se dispuna suplinirea;
13. a incunoscintiă pre profesori, candu le vine rendulu inspecțiunii în biserică său și afara de biserică și școlă;
14. a estradă certificate și testimonii de frecventare;
15. a estradă testimoniile școlastice și a îngriji că acelea să se subscrie prin profesorii respectivi;
16. a asistă la esamenile supletorii și de repetitiune;
17. a se îngriji pentru edarea programei institutului pe fiecare anu școlasticu, și pentru asternerea ei consistoriului spre vedere și dispunere de a se tipari;
18. a supraveghia partea economică a seminarului (§. 76).

§. 65.

Directorulu are a portă următoarele acte oficiale:

1. unu protocolu despre afacerile conferințelor profesoralu lunare și extraordinare. Acestu protocolu se va legă la finea anului școlasticu;

2. unu protocolu, care va cuprinde istoria institutului cu date cronologice, mecenatii, denumirile directorilor, profesorilor si spirit alilor, mai departe scaderea sau inmultirea elevilor pre cum si pre acei elevi, cari prin portarea lor religioasa, morala si prin calitatile lor spirituale s'au distinsu mai pre susu de ceilalti colegi ai lor; pre scurtu acestu protocolu va cuprinde ori-ce momentu privitoriu la inffiorarea, sporirea si onora institutului;

3. unu protocolu de esibite, in care se voru cuprinde tote ordinatiunile consistoriale esite dela infiintarea institutului, si acelea, cari voru esi de aci inainte;

4. unu protocolu, in care se voru induce tote decisiunile absolute ale conferintielor si cele aprobate prin consistoriu archidieceasanu;

5. unu protocolu, in care se se insemne toti elevii, cari s'au facutu culpabili de transgressiuni, si pedepsele, ce li s'au dictatu pentru acelea transgressiuni;

6. unu protocolu, in care se se inscrie toti elevii institutului;

7. unu protocolu de clasificatiunea elevilor;

8. unu inventariu despre tote midilócele de invetiamentu si mobilele institutului;

9. unu registru alu actelor institutului.

§. 66.

Directorulu are dreptu:

1. a concedia pre unu elevu pe timpu de 3 dile avendu a incunoscintia despre acest'a pre respectivii profesori;

2. a dirima cu votulu seu in casu, candu voturile profesorilor ar' fi egali. —

§. 67.

Profesorii.

Fia-care profesoru e indatoratu:

1. a cerceta cu acuratetia orele sale de prelegere statorite in conferintiele profesore la impartirea studiilor si a orelor; mai departe e obligatu a observa rendulu de inspectiune in biserica si dupa impregiurari afara de biserica si scola;

2. a participa la conferintiele lunare ordinare si la cele extraordinare;

3. a incunoscintia pre directorulu candu e silitu a absenta dela prelegeri;

4. a cere concediu dela consistoriu, fiindu necesitatu a absenta timpu mai indelungatu dela prelegeri;

5. a da ajutoriu directorulu intru esecutarea legilor disciplinare, intru priveghierea asupra moralitatii elevilor institutului dupa mesurile luate in conferintiele profesore;

6. a duce la rendulu seu protocolulu conferintielor profesore;

7. a aduce inaintea conferintielor esecese, de cari s'au facutu culpabili elevii institutului.

§. 68.

Profesorulu are dreptu:

1. a concedia din cauza convenita pre unulu seu altulu dintre elevi dela orele sale pre tempn de o di;

2. a face propuneri in conferintie si a cere trecerea lor la protocolu;

3. a clasifica din studiele sale neaternatoriu de cei-alalti profesori;

4. a dojeni pre elevi pentru esecese mai mici, si a incunoscintia despre acest'a corpulu profesoralu in conferintia.

In fine e responsabilu fia-care profesoru pentru progresulu pretinsu in studiele sale.

II. Conferintiele.

§. 69.

Conferintiele profesore ordinare au a se tiené in fia-care luna la unu tempu anumitu, care cade afara de orele de instructiune (§. 64. p. 1.)

Conferintiele extraordinare se tienu candu afla directorulu de lipsa, seu la propunerea verbala seu in scrisu a doi profesori.

Conferintiele se conchiama si se conduc prin directoru, respective substitutulu seu; despre sied ntile de conferintia se porta protocolu, care are a se snbscrie prin toti cei presenti, insemnandu-se la fine cei absentii, si pre catu se scie si caus'a absentarii lor.

Membrii conferintiei suntu toti profesorii institutului. In aceste conferintie profesorii

Sibiu, 9. Martiu 1877.

ordinari si suplenti au votu decisivu, ier' profesorii extraordinari si spiritualulu numai consultativu.

La casuri grave precum de inreligiositate, de immoralitate seu purtare scandalosa a vreunui elevu are si profesorulu de cantu si spiritualulu votu decisivu.

§. 70.

Obiectele conferintiei lunare suntu:

1. Impartasirea ordinatiunilor consistoriale prin directorulu si trecerea lor in protocolulu conferintiei;

2. Enunciarea profesorilor asupra starii invetiamentului si a disciplinei si a purtarii elevilor in si afara de scola si biserica, ceea ce se insemna in protocolulu conferintiei;

3. judecarea esecelor si transgressiunilor patrate din partea elevilor institutului;

4. ori-ce observare a unu membru alu conferintiei relativa la obiectele de invetiamentu, la disciplina si la moralitate precum si la vadia si folosulu institutului seu si la alu elevilor singuratici;

5. compunerea raportului generalu anulu despre starea institutului, invetiamentului si disciplinei cu seu fara observatiuni in privintia unei seu altei reforme, ce s'aru areta in folosulu culturai si alu moralitatii elevilor seu a invetiamentului preste totu. Acestu raportu se inainteza consistoriului din conferintia *lunei lui Maiu*;

6. distribuirea studiilor intre profesori, stabilirea planului studiilor si alu orelor; tote acestea se tracteza in conferintia din luna lui Maiu.

Totu in acesta conferintia se statoresc terminulu, durata si cursulu esamenelor dela finea semestrului alu II-lea;

7. statorirea legilor privitorie la obligatiunile elevilor internisti si esternisti;

8. asignarea locuintelor si dormitorielor elevilor institutului;

9. clasificatiunile din moralitate si diligintia, precum si promovarile din clasele inferiore in superiore.

Tote acestea se statorescu in conferintia, ce are a se tiené inainte de inceperea esamenului semestrului alu II-lea.

Totu in acesta conferintia inducu profesorii respectivi clasificatiunile din sporiulu in studii in protocolulu de clasificatiuni;

10. absentii de a le elevilor candu aceste dupa numerulu orelor trecu preste 20;

11. concediari pentru elevi pre tempu mai indelungatu decatu 3 dile;

12. incunoscintari despre esecutarea concluseror de mai nainte;

13. procurarea midilócelor necesarie de invetiamentu;

14. ori-ce festivitate carea se va arangia din partea institutului;

15. statorirea ordinei de di in institutu. Acest'a se face in prim'a conferintia din anu.

§. 71.

Spiritualulu.

Crescerea in religiositate a elevilor fiindu unu scopu principalu alu institutului, se institue in institutu unu Spiritualu, care ca membru alu clerului nostru din tagma preotiesca este cunoscutu de barbatu religiosu, si zelosu.

§. 72.

Spiritualulu are dreptulu si detorintia:

1. a da sfaturi si indreptari bune elevilor atatu in comunu catu si in particulariu si elevii suntu detori alu asculta;

2. a vedé ca toti se fia prevediuti cu cartile de rugaciune si de cantari.

§. 73.

Spiritualulu e detoriu:

1. a tiené cu internistii in ora prefapta rugaciunile de diminetia;

2. a fi de fatia la prandiu si cina si a binecuventá mesa dupa rostirea prin unulu din elevi a rugaciunei de mancare;

3. a tiené cu internistii inainte de culcatu la ora prefapta rugaciunile de somnu;

4. a starui ca elevii institutului se marga in rendu cuviinciosu la biserica si totu in ace lasi rendu a se intorce in seminaru;

5. a starui ca pasagiulu inaintea seminarului se nu fie impiedecatu prin grupe de elevi;

6. a veghia dinpreuna cu profesorulu respectivu, (§. 67, p. 1) ca pre tempulu servitiului divin, elevii se se porte cu cuviintia, se cante seu se se roge din cartile menite spre acestu scopu;

7. a rendui preste septemana cantareti pentru ambele strane, si anume pentru strana stanga din anulu alu 2-lea clericalu si pedagogicu; er' pentru strana drepta, din anulu alu 3-lea clericalu si pedagogicu;

8. a starui, ca elevii se se marturisca si cuminece in posturile poruncite de biserica, si pre cei ce s'aru subtrage de sub acesta indatorire crestinesca, ai arata la cea mai deaprope conferintia profesoralu spre ulterioara purcedere;

9. a ingrigi de cartile bisericesci, cari suntu de lipsa spre deprinderea elevilor in cantari si tipiculu bisericescu;

10. a esecuta decisiunile corpului profesoralu si indigitarile directorului privitorie la rendulu bunu in institutu;

11. in specialu spiritualulu e datoriu a invetiá pre elevi tipiculu si cetirea Evangeliilor, Apostolilor si Parimielor. Elu e respundietoriu pentru progresulu elevilor in celea rituale.

§. 74.

Spiritualulu va ave locuintia in institutu, lemne de focu, victu precum si unu salariu anulu de 300 fl.

§. 75.

Inspectiunea in seminaru.

Inspectiunea suprema asupra vietii seminariale se concrede directorului, care locuindu in institutu va nizu ca ordinea de di statorita in conferintiele profesore se se observe din partea elevilor. Spre scopulu acest'a i se da de ajutoriu spiritualulu seminarialu prin care in intielesulu punctului 10 din §. 73, va esecuta decisiunile corpului profesore si indigitarile directorului privitorie la ordine, curatienie, linaise etc. in institutu.

§. 76.

Pentru ca intreprindietoriulu alimentarei elevilor institutului se-si implinesca cu promtitudine contractulu incheiatu, priveghieza in linia prima directorulu seminarialu, er' in linia a doua spiritualulu.

§. 77.

Procurarea celor de lipsa pentru seminaru, precum: lemne, materialu de luminatu, furnitura de patu etc. precum si togmirea servitorilor seminariali, se concrede spiritualulu, care prin directorulu seminarialu si-asterne ratiociniulu seu consistoriulu spre revisiune si aprobare.

Sectiunea a IV.

Festivitatile institutului.

§. 78.

Seminarulu va tiené in fia-care anu trei festivitati:

1. la diu'a Santului Marelui Martiru Nichit'a Romanulu, patronulu seminarului;
2. la diu'a Santului Andreiu, ca onomastica a fundatorului seminarului;
3. la diu'a onomastica a Imperatului-Rege.

Propuneri transitorice pentru punerea in lucrare a Regulamentului:

1. In trei ani consecutivi dupa introducerea regulamentului se potu primi la ascultarea studiilor teologice tineri si numai cu 6 clase gimnasiali, nefindu numerulu 90 completu cu tineri, cari au absolvatu gimnasiulu.

2. In casuri de necesitate notorica potu fi admisi prin consistoriu candidati de teologia si cu mai pucina pregatire, cari voru ave a asculta studiele desemnande prin consistoriu.

3. Profesorii actuali, cari la intrarea in valora a acestui regulamentu au si alte oficiuri definitivu sistemisate si beneficiate (§. 55), voru ave de a opta pentru unu postu seu altulu.

4. Acestu regulamentu intra in putere de lege cu **1. Septembrie 1877/8**, er' cu esecutarea lui se insarcineza consistoriulu bisericescu.